

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
GRAD ZENICA
GRADSKO VIJEĆE
Predsjedavajuća Vijeća

Zenica, 31. 1. 2025. godine

VIJEĆNICI U GRADSKOM VIJEĆU ZENICA
(OVDJE)

PREDMET: Dopuna Prijedloga dnevnog reda, dostavlja se

Poštovani,

u prilogu ovog akta dostavlja Vam se dopuna Prijedloga dnevnog reda za 4. sjednicu Gradskog vijeća Zenica kako slijedi:

1. Izvještaj o realizaciji Programa utroška sredstava iz Fonda za ekologiju za 2024. godinu i Program utroška sredstava iz Fonda za ekologiju za 2025. godinu

S poštovanjem,

PREDSJEDAVAJUĆA
GRADSKOG VIJEĆA ZENICA

Snježana Vrhovac

DOSTAVLJENO:

1x Naslov

1x a/a

53/25- 843

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
GRAD ZENICA**

Sektor za ekologiju i komunalne poslove

Broj: 18-Int.

Datum: 29.01.2025. godine

GRADONAČELNIK

PREDMET: Materijal za sjednicu Gradskog vijeća, dostavlja se HITNO

Poštovani,

U skladu sa dopisom broj: 02-45-2797/24 od 09.02.2024. godine kojim je naznačeno da svi akti koji se pripremaju u svojstvu obrađivača akata, za čije usvajanje je nadležno Gradsko vijeće je prethodno dostaviti gosp. Gradonačelniku koji će u svojstvu predlagača odlučiti da li će ista biti dostavljena Gradskom vijeću na razmatranje, u prilogu Vam dostavljamo sljedeće akte:

- Izvještaj o realizaciji programa utroška sredstava iz fonda za ekologiju za 2024. godinu i
- Program utroška sredstava iz fonda za ekologiju za 2025. godinu.

Molimo Vas da navedeni materijal uvrstite kao tačku dnevnog reda na sjednici Gradskog vijeća, obzirom da su programom utroška sredstava za 2025 godinu obuhvaćeni projekti koji su u toku i za koje su već dostavljene privremene situacije.

Aktom Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline ZDK broj: 12-19-1900-1/24 je traženo dostavljanje navedenih akata na saglasnost Ministarstvu do **13.02.2025. godine.**

S poštovanjem,

PRILOG: 1 x Izvještaj o realizaciji programa utroška sredstava iz fonda za ekologiju za 2024. godinu

1 x Program utroška sredstava iz fonda za ekologiju za 2025. godinu

DOSTAVLJENO:

1 x Naslovu

1 x a/a

SEFICA SEKTORA

Jakma Imširović, dipl.inž.maš.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
GRAD ZENICA
Sektor za ekologiju i komunalne poslove

PREDLAGAČ:
Gradonačelnik

OBRAĐIVAČ:
Sektor za ekologiju i komunalne poslove

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PROGRAMA UTROŠKA SREDSTAVA IZ FONDA ZA EKOLOGIJU ZA 2024. GODINU

ZENICA, januar 2025. godine

UVOD

Prema Zakonu o Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj: 33/03), prihodi Fonda za finansiranje zaštite okoliša osiguravaju se iz: naknada zagađivača okoliša, naknada korisnika okoliša i posebne naknade za okoliš koja se plaća pri svakoj registraciji motornih vozila. U skladu sa članovima 25. i 26. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH, sredstva prikupljena u Fond su raspoređena između Federacije i kantona u odnosu 30% spram 70% (Federacija 30% - kanton 70%). Osnova za obračun sredstava koja će se raspoređivati su ukupno prikupljena sredstva iz svakog kantona posebno. Sredstva Fonda za zaštitu okoliša FBiH uplaćuju se kantonalnim fondovima za zaštitu okoliša (ukoliko su uspostavljeni), odnosno budžetima kantona, odmah po dospijeću u Fond.

Član 25. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša FBiH obavezuje kantone da osiguraju adekvatna sredstva iz svog fonda za zaštitu okoliša lokalnim vlastima radi izvršenja poslova koji se povjere u Zakonu. Na osnovu Odluke o načinu raspodjele sredstava Fonda za zaštitu okoline („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 18/12 i 1/15), kanton općinama/gradovima prenosi 70% prikupljenih sredstava, a ostalih 30% zadržavaju u svom fondu.

Sredstva Fonda, shodno odredbama člana 26. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša FBiH koriste se za finansiranje zaštite okoliša, a posebno za: zaštitu, očuvanje i poboljšanje kvaliteta zraka, tla, voda i mora, te ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog omotača; saniranje, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada; iskorištavanje vrijednih svojstava, te obradu otpada; zaštitu i očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti; provođenje energetske programe; programa razminiranja; unapređivanje i izgradnju infrastrukture za zaštitu okoliša; poboljšanje praćenja i ocjenjivanja stanja okoliša, te uvođenje sistema upravljanja okolišem; poticanje održivog korištenja prirodnih dobara; poticanje održivih privrednih djelatnosti, odnosno održivog ekonomskog razvoja; poticanje istraživačkih, razvojnih studija, programa, projekata i drugih aktivnosti.

Predmet ovog Izvještaja su uplaćena finansijska sredstva namijenjena za finansiranje projekata od značaja za zaštitu okoliša i poboljšanje uslova života na području Grada Zenica, a u okviru zakonski i podzakonski određenih nadležnosti jedinice lokalne samouprave.

Prenos sredstava koja nisu realizirana u 2023. godini iznosio je **1.134.860,80 KM**.

U Budžet Grada Zenica za 2024. godinu doznačena su namjenska sredstva Fonda za zaštitu okoliša FBiH na način kako slijedi:

Svrha uplate	Iznos (KM)	Datum uplate
IV kvartal 2023. godine	100.953,92	18.01.2024. godine
I kvartal 2024. godine	84.305,11	29.04.2024. godine
II kvartal 2024. godine	112.635,00	24.07.2024. godine
III kvartal 2024. godine- zag. zraka	238.821,66	15.11.2024. godine
III kvartal 2024. godine- mot. vozila	106.717,62	15.11.2024. godine
III kvartal 2024. godine- pl. kese	8.518,99	15.11.2024. godine
UKUPNO:	651.951,99	

Dakle, ukupna sredstva na raspolaganju za utrošak u 2024. godini su bila **1.786.812,79 KM**.

Napominjemo da se sredstva zagađivač plaća doznačavaju bez prethodnog obavještenja, te da je veoma teško planirati njihov utrošak. Realizacija sredstava pratila je priliv namjenskih sredstava u Budžet Grada Zenica kako se ne bi stvorile obaveze koje nismo u mogućnosti ispoštovati te je stoga realizacija sredstava manja od planirane. Također, neki od projekata su već ugovoreni, ali zbog procedure javne nabavke ili loših vremenskih prilika nisu završeni do kraja 2024. godine.

U nastavku je dat pregled aktivnosti i opis pojedinačnih projekata.

1. Projekti energetske efikasnosti koji nisu okončani tokom 2023. godine (30.843,95 KM)

Radi se o preostalim radovima na izradi termoizolacione fasade na objektu kolektivnog stanovanja na adresi Fra Grge Martića br. 10 i 10.

Radov na predmetnom projektu su prema izvještaju Nadzornog organa završeni dana 23.01.2024. godine

2. Povećanje komunalne higijene Grada Zenica usljed prekomjerne zagađenosti zraka (30.000 KM)

Usljed povećane koncentracije zagađujućih materija u zraku bilo je potrebno intenzivirati aktivnosti na pranju ulica zbog sprečavanja podizanja čvrstih čestica sa ulica. Sektor za ekologiju i komunalne poslove je u tri zimska mjeseca putem nadležne komunalne firme povećala intenzitet pranja i za to izdvojila ukupno 30.000,00 KM. Navedeno je podrazumjevalo pranje ulica u užem dijelu grada, sa naglaskom na ulice specijalnog prioriteta te ulice I prioriteta.

3. Plaćanje usluge navodnjavanja ukrasnog parka kod KT Radakovo

U sklopu projekta izgradnje japanskog vrta kod KT Radakovo izrađen je i sistem navodnjavanja. Usluga pružanja vode za navodnjavanje parka plaćena je komunalnom preduzeću u iznosu od 66,00 KM za 2024. godinu.

4. Unajmljivanje terena za postavljanje mjerne stanice Tetovo

Obzirom da je prethodni ugovor o korištenju zemljišta na kojem je postavljena mjerna stanica Tetovo prestao sa važenjem uslijed smrti nosioca Ugovora, a isti Ugovor je osnov za plaćanje ovog Ugovora, u 2024. godini nije bilo moguće izvršiti isplatu navedene naknade.

Također je potrebno napomenuti da je Odlukom Gradskog vijeća iz 2021. godine Univerzitetu u Zenici-Organizaciona jedinica Metalurški institut „Kemal Kapetanović“ ustupljeno u vlaništvo bez naknade kao stalno sredstvo i mjerna stanica smještena u naselju Tetovo, te je u proceduri potpisivanje Ugovora kojem bi se mjerna stanica ustupila istim.

5. Sufinansiranje projekata energetske efikasnosti (220.585,81 KM)

U 2024. godini je objavljen Javni poziv za etažne vlasnike objekata kolektivnog stanovanja za apliciranje za sufinansiranje projekata poboljšanja energetske efikasnosti stambenih zgrada čiji predmet je dodjela bespovratnih finansijskih sredstava u cilju sufinansiranja projekata sanacije zajedničkih dijelova zgrada u oblasti energetske efikasnosti i to u maksimalnom iznosu do 50% od ukupne investicije za postavljanje termo-izolacione fasade minimalne debljine 10 cm, zamjenu krova izgrađenog od azbestnih ploča, zamjene slojeva ravnog krova, te zamjene krova izgrađenog od crijepa. Javni poziv broj: 02-45-14261/24 je potpisan dana 25.07.2024. godine i objavljen na web stranici Grada.

Preliminarna lista broj: 18-45-17721/24 je objavljena dana 13.09.2024. godine a u kojoj je konstatovano da od ukupno 27 prijava:

- 17 prijava sa najvećim brojem ostvarenim bodova i raspoloživim sredstvima zadovoljava kriterije Javnog poziva;
- 7 prijava koje su zadovoljile uslove sa manjim brojem ostvarenih bodova nije bilo moguće sufinansirati zbog ograničenih raspoloživih budžetskih sredstava;
- 3 prijave nisu zadovoljile kriterije Javnog poziva.

Konačnom Odlukom o odobravanju sredstava namijenjenih za sufinansiranje projekata poboljšanja energetske efikasnosti stambenih zgrada za 2024. godinu, broj: 02-45-18591/24 donesenom dana 30.09.2024. godine odobreno je 17 prijava sa najvećim brojem ostvarenih bodova (u skladu sa raspoloživim sredstvima).

Mjere za koje su se dodjeljivala sredstva za sufinansiranje kao što je to prethodno navedeno su:

- postavljanje termo-izolacione fasade minimalne debljine 10 cm;
- zamjena krovova izrađenih od azbestnih ploča;
- zamjena slojeva ravnog krova i
- zamjena krova izrađenog od crijepa.

Od prethodno navedenih 27 prijava sa njih 18 je zaključen ugovor i to:

- 7 ugovora za postavljanje termo-izolacione fasade minimalne debljine 10 cm;
- 7 ugovora za zamjenu krovova izrađenih od azbestnih ploča;
- 2 ugovora za zamjenu slojeva ravnog krova i
- 2 ugovora za zamjenu krova izrađenog od crijepa.

Mjere poboljšanja energetske efikasnosti su realizovane na objektima kolektivnog stanovanja na sljedećim adresama:

- Dr Hasana Muminagića br.1 (izrada 429 m² termoizolacione fasade);
- Bulevar Kulina bana – 50% predviđenih radova završeno u 2024 godini, završetak preostalih radova očekivan do početka maja 2025. godine (izrada 2.210 m² termoizolacione fasade);
- Sarajevska 77 A i B – 30% predviđenih radova završeno u 2024 godini, završetak preostalih radova očekivan do početka maja 2025. godine (izrada 2.740 m² termoizolacione fasade);
- Vojvodića put 3 – 90% predviđenih radova završeno u 2024 godini, završetak preostalih radova očekivan do kraja februara 2025. godine (izrada 1.302 m² termoizolacione fasade);
- Dr Hasana Muminagića br.7 – 95% predviđenih radova završeno u 2024 godini, završetak preostalih radova očekivan do početka februara 2025. godine (izrada 400 m² termoizolacione fasade);
- Čurukovića put br.7 (uklanjanje 343 m² azbesnog krova i zamjena pokrovom o lima);
- Čurukovića put br.9 (uklanjanje 343 m² azbesnog krova i zamjena pokrovom o lima);
- Vojvodića put br. 2 (uklanjanje 564 m² azbesnog krova i zamjena pokrovom o lima);
- Prve zeničke brigade br. 21 (uklanjanje 340 m² azbesnog krova i zamjena pokrovom o lima);
- Crkvice 32 (zamjena 220 m² hidroizolacije ravnog krova);
- Fra Grge Martića 10 i 10A (uklanjanje 420 m² postojećeg crijepnog pokrova i zamjena sa novim)

Vrijednosti ugovorenih radova – učešće Grada Zenica:

– Dr Hasana Muminagića br.1	
– Bulevar Kulina bana br. 30 B	86.626,80 KM
– Sarajevska 77 A i B	112.688,55 KM
– Vojvodića put 3	64.337,13 KM
– Dr Hasana Muminagića br.7	15.853,50 KM
– Čurukovića put br.7	15.710,76 KM
– Čurukovića put br.9	14.262,30 KM
– Vojvodića put br. 2	21.496,18 KM
– Prve zeničke brigade br. 21	19.714,50 KM
– Crkvice 32	7.937,86 KM
– Fra Grge Martića 10 i 10A	25.910,82 KM

U fazi realizacije projekta 7 ugovora nije realizovano zbog nemogućnosti zatvaranja finansijske konstrukcije stanara/odustajanje od projekta.

Po odustanku većeg broja prijava, a obzirom da je shodno Preliminarnoj listi bilo još prijava koje su zadovoljile uslove ali nisu bile izabrane, na prijedlog Sektora za ekologiju i komunalne poslove donesena je Odluka o dopuni Odluke o odobravanju sredstava namijenjenih za sufinansiranje projekata poboljšanja energetske efikasnosti stambenih zgrada, broj: 02-45-160/25 od 07.01.2025. godine, a kojom Odlukom su dodane slijedeće tri adrese/prijave sa kojima su potpisani Ugovori i to:

- Bistua Nuova 5A (zamjena krova izrađenih od azbestnih ploča);
- Kranjčevićeva 8B (zamjena slojeva ravnog krova);
- Crkvice 47 (zamjena slojeva ravnog krova).

Cilj projekta je pružanje sistemske pomoći građanima u poboljšanju energetske efikasnosti stambenih zgrada, što će doprinijeti ljepšem izgledu grada, manjoj potrošnji energenata, kao i manjoj emisiji štetnih plinova i poboljšanju kvaliteta zraka. Pored navedenog, cilj jeste i propisno zbrinjavanje i uklanjanje opasnog azbestnog krova i poboljšanje opšteg stanja pokrova stambenih objekata".

6. Hortikulturno uređenje i sadnja sadnica

U prethodnoj 2024. godini zajedno sa Nadzornim timom vršeno je mapiranje zelenih površina u Gradu Zenici koje se nalaze na frekventnim lokacijama, a na kojima postoje minimalni uvjeti potrebni za uspješno i održivo hortikulturno uređenje. Sve aktivnosti koje su poduzete na održavanju i uređenju zelenih površina su realizovane u okviru redovnih poslova putem nadležnog komunalnog preduzeća, a finansiranih budžetskim sredstvima za 2024. godinu.

Na osnovu prikupljenih informacija izrađeni su predmeri i predračuni radova, lokacija u neposrednoj blizini šetnice na obali rijeke Bosne uz mogućnost slobodnog pristupa vozila kojim će se provoditi aktivnosti održavanja, u 2025. godini je planirano iniciranje javne nabavke.

7. Izrada strategije postepenog smanjenja korištenja uglja kao energenta

Strategije postepenog smanjenja korištenja uglja kao energenta ima za cilj da analizira postojeće stanje po pitanju kvaliteta zraka, te da da sistematske i dugoročne mjere za djelovanje u oblastima za koje je nadležna jedinica lokalne samouprave.

Obzirom da potrebna istraživanja od strane Instituta, a vezano za pokretanje procedure za izradu navedene Strategije, nisu završena tokom 2024. godine.

8. Javni poziv za sufinansiranje projekata neprofitnih organizacija u oblasti zaštite okoliša (47.250,00 KM)

U 2024. godini po osnovu Javnog poziva organizacijama civilnog društva/nevladinim organizacijama sa područja Grada Zenica za predaju prijedloga projekata u sklopu raspodjele budžetskih sredstava za 2024. godinu, za dodjelu finansijskih sredstava za realizaciju projekata u oblasti zaštite okoliša, nevladinim organizacijama je pružena finansijska pomoć.

Prema javnom pozivu i unaprijed određenoj dokumentaciji neprofitne organizacije su predale projektne prijedloge, a komisija imenovana ispred Grada je, prema ranije utvrđenim kriterijima, analizirala i rangirala projekte. U 2024. godini finansijski su podržana sljedeća udruženja:

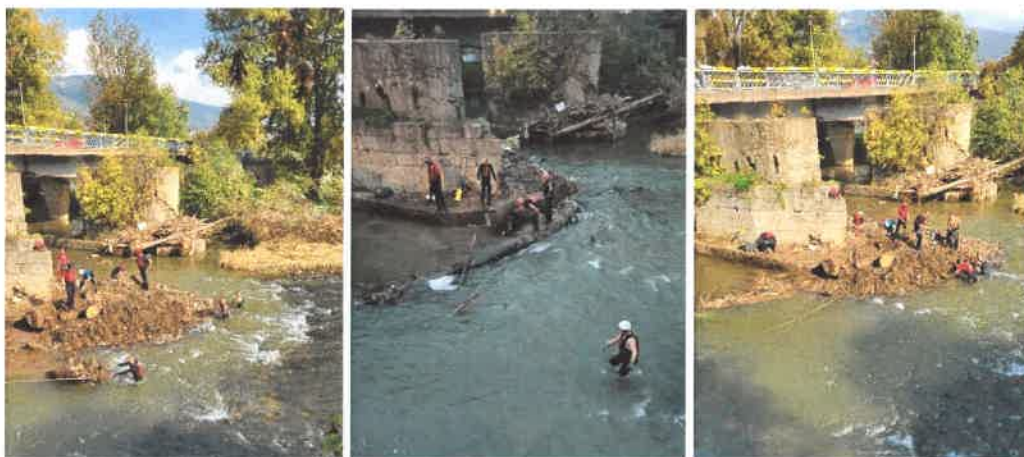
1. Udruženje "Eko forum" Zenica - 5.000 KM
2. Planinarsko društvo "Bistrica" - 4.840 KM
3. Udruženje veterana BH rata i odbrane bosanske časti Zenica - 5.000 KM
4. Savez izviđača Grada Zenica – 5.000 KM
5. Interventna spasilačka služba Zenica - 4.540 KM
6. Rafting klub „Bosna“ – 4.870 KM
7. Gorska služba spašavanja Zenica – 5.000 KM
8. Udruženje za brigu i opšta prava djece „Naša djeca“ Zenica – 4.200 KM
9. Eko-etno arheološko udruženje "Kula Gorica" Zenica – 5.000 KM
10. Udruženje "Centar za edukaciju, razvoj i istraživanje AKCIJA" – 3.800 KM

Na pružanje finansijske pomoći neprofitnim organizacijama ukupno je utrošeno 47.250,00 KM.

U nastavku su predstavljene aktivnosti koje su sprovele neprofitne organizacije po osnovu ranije navedenog Javnog poziva.

• *Interventna spasilačka služba - 4.540 KM*

Udruženje Interventne spasilačke službe realizovalo je projekat „Za čisto korito rijeke Bosne“, sa osnovnim ciljem čišćenja i uređenja korita rijeke Bosne, otklanjanje nanosa na kulama „Drvenog mosta“ i edukacija stanovništva. Aktivnosti projekta su vršene u dvije faze, u prvoj fazi su izvršene pripremne radnje edukacije i obilaska svih lokacija, dok su u drugoj fazi izvršene aktivnosti na čišćenju i uređenju korita rijeke Bosne u reonu od Bojinog vira do Kamberovića polja. U ovoj fazi je uklonjen otpad koji je nanešen na lijevoj i desnoj strani obale Bosne, kao i različit komunalni otpad, ukupne težine cca 150 kg, koji je nakon porevedenih akcija zbrinjen od strane komunalnog preduzeća ALBA d.o.o. Zenica. Sve aktivnosti su rađene u periodu od 15.septembra do 25. novembra 2024. godine.

- ***Eko- etno arheološko udruženje Kula- Gorica Zenica- 5.000 KM***

Eko- etno arheološko udruženje „Kula- Gorica“ Zenica realizovalo je projekat „Zaštita prirode i prirodnih bogatstava na južnom prilazu gradu Zenica/prostor desne obale rijeke Bosne, iznad slapova-2024, u sklopu kojeg je nabavljena zaštitna ograda iznad divlje deponije otpada gdje su postavljene i table sa upozorenjem o zabrani odlaganja otpada. Izvršena je i nabavka, te sadnja sadnica na području prijevoja Vijenac, te brojne radionice edukativnog karaktera.

- ***Rafting klub „Bosna“ - 4.870 KM***

Udruženje Rafting klub Bosna realizovalo je projekat „Mala škola u prirodi“ u periodu od aprila do jula 2024. godine i august/septembar 2024. godine te je nastavilo saradnju sa Gradom, Pedagoškim zavodom ZDK-a i brojnim Osnovnim školama u Zenici, kojima je prezentiran projekat i način uključenja nastavnog osoblja, roditelja i djece u projekat. Nakon dobijene saglasnosti od strane roditelja organizovane su aktivnosti u prirodi. Organizovan je kamp za obuku djece, nakon čega su provedene aktivnosti i sportovi koji su vezani za prirodu (rafting, kajak, ronjenje, planinarenje,...) uz praktiču obuku sa posebnim akcentom na ekološki značaj očuvanja prirode.

- ***Planinarsko udruženje "Bistrica"- 4.840 KM***

Udruženje Planinarsko društvo „Bistrica“ realizovalo je projekat „Nastavak ekološkog uređenja izletišta Privija- Bistrica“, u sklopu kojeg je izvršilo nabavku i postavljanje kanti za bacanje otpada, kao i postavljanje tabli sa upozorenjem o zabrani bacanja otpada na širem području izletišta. Pored navedenog izvršeno je dodatno ekološko uređenje sportskog igrališta, izgradnja staze za šetanje kao i dodatna sadnja ukrasnog drveća što je rezultiralo dodatnim uređenjem zelenih površina cijelokupnog područja.

- ***Udruženje “Centar za edukaciju, razvoj i istraživanje AKCIJA” – 3.800 KM***

Udruženje “Centar za edukaciju, razvoj i istraživanje AKCIJA” – 3.800 KM je kroz projekat „Otpad ili smeće-tvoj izbor JaRecikliram“ imalo za cilj kroz cjelovitu i promišljenu obrazovno-edukativnu kampanju o ekologiji, energetske efikasnosti te sistemima održivog upravljanja otpada na području Grada Zenica kroz različite komunikacijske platforme i alate: od klasičnih letaka, plakata, preko ekoloških edukacija, radionica, akcija čišćenja i pošumljavanja stvoriti specifičan komunikacijsko-edukacijski sistem koji će omogućiti značajan iskorak u educiranosti ciljnih skupina o održivom razvoju. Poseban naglasak je stavljen na edukaciju mladih ljudi koji predstavljaju građane budućnosti, a koji najlakše mogu usvojiti dobre navike i prenijeti ih svojim ukućanima.

- ***Udruženje za brigu i opšta prava djece "Naša djeca Zenica"- 4.200 KM***

Udruženje za brigu i opšta prava djece "Naša djeca Zenica" je kroz projekat Eco Educated Generation imalo za cilj pružiti informacije mladima i djeci o značaju zaštite okoliša, pozitivnom uticaju zaštite okoliša na život, kao i posljedice narušavanja okoliša u kojima trenutno već živimo. Također, cilj je bio potaknuti primarnu ciljnu grupu (djeca i mladi) na izmjenu dosadašnjih navika nesvjesnog onečišćavanja okoliša, te nadograditi navike koje se sprovode u cilju zaštite okoliša. Realizovane aktivnosti odnosile su se na organizovanje i održavanje Turističko- biciklističke ture „Tour de Zenica“ s ciljem promovisanja zaštite okoliša (zamjena automobila biciklima), organizovanje edukativnih radionica, objavljivanje literarnih radova

na temu zaštite okoliša, objavljivanje 2 teksta o ekološkim navikama djece, te objavljivanje brojnih informativnih i edukativnih multimedijalnih sadržaja na online platformama kojima su obilježeni datumi koji promovišu zaštitu okoliša.

- **Gorska služba spašavanja Zenica – 5.000 KM**

Udruženje Gorska služba spašavanja Zenica je kroz projekat „Odmor od tehnologije“ imalo za cilj da se u što većem broju animiraju mladi ljudi kroz jednodnevni boravak u prirodi, a koji je obuhvatao planinarenje, pripremu logorske vatre, te boravak u prostorima gdje nema signala kako bi se učesnici u potpunosti posvetili sadašnjem trenutku i izgradnji odnosa sa grupom i prirodnim okruženjem. Osnovni cilj projekta je bilo poboljšanje fizičke aktivnosti učesnika, te njihovo psihofizičko zdravlje i monoštvo drugih benefita koji utiču na rast i razvoj. Projekat se odvijao u dvije faze. U prvoj fazi su izvršene pripreme i organizacije za obuku učesnika, obilazak lokacija i određivanje planinske rute, te nabavka 8 komada radio stanica koje su se koristile u sklopu edukacije projekta i edukacije učesnika. U drugoj fazi je organizovan boravak u prirodi(planinarska ruta), edukaciona predavanja, te primjena naučenog u praksi kroz korištenje radio veze-radio stanica kroz rješavanje nepredviđenih situacija, pružanje prve pomoći u slučaju nesreće.

- **„Udruženje veterana BH rata i odbrane bosanske časti Zenica” – 5.000 KM**

Udruženje veterana BH rata i odbrane bosanske časti Zenica je kroz projekat „Časna odbrana u ratu-ekološki aktivizam u miru“ imalo za cilj podizanje ekološke svijesti o značaju ispunjavanja ekoloških kriterijuma kod pojedinaca i unutar lokalne zajednice praktičnim primjerom i u saradnji sa aktivistima sinergijskim djelovanjem više grupa. Aktivnosti koje su ostvarene tokom projekta su slijedeće: okrugli stol u JU OŠ „Hasan Kikić“ na temu „Ekološka etika i održivi razvoj u funkciji razvoja ekološke svijesti i zaštite okoliša“; Okupljanje učesnika na Kamberovića polju sa ciljem demonstracije vježba u 4 etape (nepravilno ponašanje pojedinca u odnosu na okoliš, ispravno ponašanje i odlaganje otpada, naljepnice ekoloških poruka).

- **Savez izviđača Grada Zenica- 5.000 KM**

Udruženja Savez izviđača Grada Zenica je kroz projekat „Zasađeno-mapirano-sačuvano“, imalo za cilj da kroz volenterske sate adolescenata i mladih planira, priprema i realizuje postavku ekološkog edukativnog parka sa 40 sadnica, da označi iste tablama za učenje na područjima SPOMENIKA Smetova, mapira preko 3000 sadnica posađenih na području EKO kuće Smetovi te da postavi solarni bojler u izviđačkom centru, kao i da nastavi sa aktivnostima održavanja do sada posađenih sadnica u sklopu Aleja izviđača Smetovi (zalijevanje, redovni obilasci).

- **Udruženje „Eko forum“ - 5.000 KM**

Udruženje Eko forum Zenica realizovalo je projekat „Zenica u reindustrializaciji braunfilda“, sufinansiranje Interreg projekta“Reindustrializacija po principu „braunfild je bolji od grinfilda“-Relnf-BBG“, koji je odobren u sklopu raspodjele budžetskih sredstava Grada Zenica za 2024. godinu. Osnovni cilj projekta je bilo razvijanje i testiranje prenosivih rješenja upravljanja braunfildom, među kojima je i pilot-lokacija unutar radne zone Zenica 1 gdje bi se kroz izvodljive scenarije reindustrializacije braunfilda težilo ka poboljšanju međuinsitucionalnih saradnji i korištenja participativnih pristupa u uključivanju zajednice. Aktivnosti projekta u reindustrializacija braunfilda se odvijala u više faza, od studije izvodljivosti reindustrializacije pilot braunfilda lokacije u Zenici (istraživanja, priprema i objavljivanje studije, planiranje izrade lokalnog akcionog plana reindustrializacije braunfilda), do održavanja okruglih stolova sa predstavnicima biznis zajednice u Zenici i dijaspori.

6. Nabavka građevina- Nabavka i izgradnja pametnih autobuskih stajališta-

Ovaj projekat podrazumijeva nabavku i ugradnju autobuskog stajališta sa solarnim panelima, USB i bežičnim punjačima, nadzornom kamerom, senzorima temperature i pritiska, zvučnicima i LED displejima za prikaz važnih informacija i redova vožnje, kao i pruža uslugu besplatnog wi-fi interneta.

Zbog nedostatka kadrovskih kapaciteta u Sektoru za ekologiju i komunalne poslove navedeni projekta nije realizovan u 2024. godini.

7. Izrada ekspertize sanacije požarišta Crkvičko brdo

Navedena Ekspertiza ima za cilj obraditi:

- prostornu dispoziciju lokaliteta požarišta,
- dispoziciju rudarskih radova postojećih i bivših rudnika sa granicama eksploatacionog polja u području požarišta,
- dispoziciju aktivnih i neaktivnih rudnika,
- geološke i morfološke specifičnosti lokaliteta te
- prijedlog daljih aktivnosti na mjerenjima, elaboriranjima i radovima potrebnim za realizaciju druge faze sanacije požarišta.

Grad Zenica je u proteklim godinama nekoliko puta pokretao proceduru javne nabavke za izradu Ekspertize sanacije požarišta Crkvičko brdo, s ciljem rješavanja požarišta na pomenutoj lokaciji.

Postupci procedure javne nabavke su više puta poništeni iz razloga što u krajnjem roku za dostavu ponuda nije dostavljena nijedna ponuda.

8. Izgradnja Parka centra za mlade

U svrhu realizacije projekta izrađen je Glavni projekat kojim je obuhvaćena zelena površina u ulici Jalijski put u Zenici, uz objekat „Centar za mlade“ i objekat kolektivnog stanovanja. Ukupna površina prostora koji se tretira ovim projektom jeste cca 1000 m². Predviđeno je djelimično popločanje betonskom galanterijom, a veća površina parka bi predstavljala uređenu zelenu površinu. Potrebno je naglasiti da bi uređenje parka obuhvatalo opremanje modernim mobilijarom (klupe sa i bez naslonjača, posude za otpad, prostor za postavljanje bicikala, šahovsko polje i sli.).

Nakon izrade projektne dokumentacije Sektor za ekologiju i komunalne poslove je u koordinaciji sa udruženjem „Kreativci“ intenzivno radio na javnoj promociji projekta što je uključilo i javnu raspravu koja se održala u prostorijama Centra za mlade Zenica, kojoj su prisustvovali stanari kolektivnih stambenih objekata u neposrednoj blizini koji su imali određene sugestije te tražili da se određene stvari koriguju i usklade sa njihovim zahtjevima. Navedene sugestije su uvažene, što je osnov za izmjenu projektne dokumentacije te ishodovanju potrebnih dozvola.

Uvidom u prostorno plansku dokumentaciju utvrđeno je da postoji kolizija između projektovane površine i površine koja je prema dostupnim informacijama planirana kao parking prostor. U skladu sa navedenim u 2024. godini su razmatrane mogućnosti prevazilaženja pomenute problematike što predstavlja osnovu za korekcijom urađenog projekta i ishodovanje potrebnih dozvola kao polazne tačke za pokretanje procedura javnih nabavki.

9. Nabavka urbanog mobilijara (105.518,54 KM)

Projekat urbanog mobilijara kojim će se poboljšati kvalitet okoliša i motivisati stanovništvo za boravak na otvorenom je podijeljen u tri pojedinačna projekta:

- Izrada reklamnih panoa,
- Izrada šah igrališta , stolova za stolni tenis i elektroinstalacije i
- Nabavka klupa i žardinjera.

U 2023. godini provedena procedura javnih nabavki za 3 LOT-a kojim je obuhvaćen urbani mobilijar na području grada Zenica. Ugovori za provođenje aktivnosti na realizaciji nabavke i ugradnje urbanog materijala potpisani su krajem 2023. godine. Za nadzor nad ugovorenim radovima imenovani su nadzorni timovi ispred „Javnog preduzeća za prostorno planiranje i uređenje grada Zenica“, te su izvođači radova uvedeni u posao.

Ugovor o izvođenju radova za reklamne panoe broj: 02-11-13658-5/23 je potpisan dana 21.12.2023. godine, Ugovor o izvođenju radova na izradi šah igrališta, stolova za stolni tenis i elektroinstalacija broj: 02-11-13658-7/23 je potpisan dana 21.12.2023. godine i Ugovor o izvođenju radova za izradu klupa i žardinjera broj: 02-11-13658-6/23 je potpisan dana 25.12.2023. godine.

Vrijednosti ugovorenih radova:

- Izrada reklamnih panoa 82.251,00 KM sa PDV-om
- Izrada šah igrališta , stolova za stolni tenis i elektroinstalacije 22.428,90 KM sa PDV-om
- Nabavka klupa i žardinjera 156.780,00 KM sa PDV-om

Potrebno je naglasiti da je navedenim projektima obuhvaćena izrada i postavljanje 8 reklamnih panoa cilindričnog oblika (totem), 20 pravougaonih reklamnih panoa, 10 klupa-ležaljki, 62 betonske klupe, 3 seta koji obuhvataju po dvije klupe i stol, 2 žardinjere sa klupom dimenzija 180x180 cm, 2 žardinjere sa klupom dimenzija 120x120 cm, 11 žardinjera dimenzija 120x120 cm, 11 žardinjera dimenzija 80x80 cm, zamjenu obloga postojećih šahovskih igrališta, nabavku šahovskih figura i izrada stolova za stolni tenis. Pored navedenog projektima su obuhvaćene radovi hortikulturnog uređenja, građevinski i ostali radovi.

U 2024. godini je izvršeno plaćanje sljedećih privremenih situacija:

- Izrada reklamnih panoa 27.565,20 sa PDV-om
- Izrada šah igrališta, stolova za stolni tenis i elektroinstalacije 6.671,93 KM sa PDV-om
- Nabavka klupa i žardinjera 71.281,41 KM sa PDV-om

Prema Završnom izvještaju Nadzornog organa radovi su završeni 05.12. i 06.12.2024. godine uz definisanje dana zakašnjenja u realizaciji što predstavlja predmet knjižnog terećenja (ugovorna kazna).

10. Rekonstrukcija i izgradnja trim staza, rekreacionih zona i dr.

U svrhu realizacije projekta „Rekonstrukcija i izgradnja trim staze, rekreacionih zona i dr.“ izrađen je Glavni projekat.

Projektom rješenjem trim staza je ukupne dužine 1.008,5 metara. Pruža se uz desnu obalu rijeke Bosne. Trim staza ima početnu stacionažu na Jalijskom mostu, uklapanje u postojeću pješačku stazu, a završava uklapanjem u pješačku stazu kod Bilinopoljskog mosta.

Prema Glavnom projektu poprečni presjek staze se sastoji od slijedećih slojeva:

- Tartan sloj (zelena boja).....d=2,00 cm
- Bitumenizirani nosivi sloj max. zrna 22 mm.....d=6,00 cm
- Tamponski materijal.....dmin=25,00 cm

Širina trim staze iznosi 1,7 metara, od toga tartan površina širine 1,5 metara a ista je oivičena betonskim ivičnjacima presjeka 10/20 cm. Maksimalni uzdužni nagib iznosi 8,0 % na dužini od 25,5 metara. Minimalni uzdužni nagib iznosi 0,4 %. Ukupno je projektovano 10 vertikalnih krivina. Konveksnih krivina ima 5, konkavnih također 5.

Nakon konsultacija sa izvođačkim firmama koje su ukazale na problem plavljenja rijeke Bosne te potencijale problem u samom funkcionisanju buduće staze, budući da se radi o investiciji od 243.995,43 KM (sa PDV-om) odlučeno je da se izvrši revizija projektne dokumentacije te pokuša pronaći adekvatnije rješenje.

11. Izgradnja proširenja sjedećih mjesta na škarpi na desnoj strani obale rijeke Bosne (67.110,50 KM)

U 2023. godini provedena procedura javnih nabavki za projekat „Proširenja sjedećih mjesta na škarpi na desnoj obali rijeke Bosne“, ugovor broj: 02-11-19445-3/23 potpisan dana 27.11.2023. godine.

Za potrebe implementacije projekta ishodovano je Rješenje o urbanističkoj saglasnosti. Također, obzirom da je planirano izvođenje radova u blizini vodotoka rijeke Bosne, ishodovano je Rješenje o prethodnoj vodnoj saglasnosti i Rješenje o vodnoj saglasnosti ispred „Agencije za vodno područje rijeke Save“. U skladu sa prethodno navedenim ishodovano je i Rješenje o odobrenju za građenje 04.12.2023. godine. Prema informaciji Nadzornog organa od 16.10.2024. godine završeno je 90% zanatsko građevinskih radova. Trenutno se provode završne aktivnosti na postavljanju sjedalica, hortikulturnog uređenja. Preostale su aktivnosti na izradi led osvjjetljenja.

Potrebno je naglasiti da je za navedeni projekat Grad Zenica platio prvu privremenu situaciju u iznosu od 67.110,50 KM bez PDV-a. Ukupna vrijednost projekta sa PDV-om iznosi 149.289,66 KM. Realizacija projekta očekivana u 2025. godini.

12. Zipline na lokalitetu Smetovi

Zipline će predstavljati dio šireg cjelovitog rješenja turističkog uređenja područja Smetovi na kojem se osim predmetnog „zipline“, planiraju razviti i određene turističke atrakcije. Izgradnju „zipline“ konstrukcije definišu odlazna i zaustavna platforma te (eventualno) potporni stub kojim se koriguje srednji pad čeličnog užeta da bi se omogućio optimalan adrenalinski doživljaj.

U svrhu realizacije projekta izrađen je Idjeni projekta kao i Stručno mišljenje i geološkim i geotehničkim karakteristikama terena.

Projekat se trenutno nalazi u fazi ishodovanja potrebnih saglasnosti i dozvola, neophodnih za pokretanje javnih nabavki.

13. Vanjsko uređenje šetnice „Dijagonala“ na lokalitetu Kamberovića polja

Lokacija predviđen za adaptaciju postojeće dijagonale nalazi se na lokalitetu gradskog parka Kamberovića polje, na potezu od mosta Kamberovića polje do spoja dijagonale na ulicu Aleja šehida. Lokacija se nalazi na dijelu parcele označenoj kao k.č. 362 K.O. Zenica III. Površina obuhvata iznosi cca 1.300,00 m². Parcela se nalazi na relativno ravnom terenu. Trenutno stanje popločanja unutar obuhvata je u lošem stanju. Postojeće popločanje je oštećeno, fuge su se vremenom razmaknule, pojedine kocke su puknute. Rasvjeta je u funkciji ali s obzirom na površinu oko popločanja i drvored sa sjevernoistočne strane, istoj treba povećati kapacitet.

Predviđeno je da se uređenje šetnice sastoji od glavne šetnice i sporedne šetnice, „džepova“ za sjedenje (pozicioniranih sa obe šetnice, sa pogledima ka Lipama i zelenilu iza zone okupljanja i zaustavljanja pješaka, a koje ne bi ometale promet prolaznika), drvoreda lipa (koji je dobio svoje centralno značenje), te nove rasvjeta koja bi upotpunila postojeću kao i novo zelenilo po škarpama oko „džepova“.

Za realizaciju projekta je urađen idejni projekat, glavni projekat i ishodovano Rješenje o urbanističkoj saglasnosti. Zbog potrebe za izhodovanjem odobrenja za građenje trenutno se provodi revizija glavnog projekta, što je neophodno za pokretanje procedura javnih nabavki.

Sva sredstva koja nisu utrošena u toku 2024. godine bit će prenesena za utrošak u toku 2025. godine

Zenica, januar 2025.godine

ŠEFICA SEKTORA

inširović Jakuta, dipl.inž.maš.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
GRAD ZENICA
Sektor za ekologiju i komunalne poslove

PREDLAGAČ: GRADONAČELNIK

OBRADIVAČ:
Sektor za ekologiju i komunalne poslove

PROGRAM UTROŠKA SREDSTAVA
IZ FONDA ZA EKOLOGIJU
ZA 2025. GODINU

ZENICA, januar 2025. godine

UVOD

Prema Zakonu o Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj: 33/03), prihodi Fonda za finansiranje zaštite okoliša osiguravaju se iz: naknada zagađivača okoliša, naknada korisnika okoliša i posebne naknade za okoliš koja se plaća pri svakoj registraciji motornih vozila. U skladu sa članovima 25. i 26. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH, sredstva prikupljena u Fond su raspoređena između Federacije i kantona u odnosu 30% spram 70% (Federacija 30% - kanton 70%). Osnova za obračun sredstava su ukupno prikupljena sredstva iz svakog kantona posebno. Sredstva Fonda za zaštitu okoliša FBiH uplaćuju se kantonalnim fondovima za zaštitu okoliša (ukoliko su uspostavljeni), odnosno budžetima kantona, odmah po dospijeću u Fond.

Član 25. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša FBiH obavezuje kantone da osiguraju adekvatna sredstva iz svog fonda za zaštitu okoliša lokalnim vlastima radi izvršenja poslova u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Na osnovu Odluke o načinu raspodjele sredstava Fonda za zaštitu okoline („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 18/12 i 1/15), kanton općinama/gradovima prenosi 70% prikupljenih sredstava, a ostalih 30% zadržavaju u svom fondu.

Prema članu 26. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH, sredstva Fonda koriste se za finansiranje zaštite okoliša, a posebno za:

- zaštitu, očuvanje i poboljšanje kvaliteta zraka, tla, voda i mora, te ublažavanje klimatskih promjena i
- zaštitu ozonskog omotača;
- saniranje, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada;
- iskorištavanje vrijednih svojstava, te obradu otpada;
- zaštitu i očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti;
- provođenje energetske programe;
- programa razminiranja;
- unapređivanje i izgradnju infrastrukture za zaštitu okoliša;
- poboljšanje praćenja i ocjenjivanja stanja okoliša, te uvođenje sistema upravljanja okolišem;
- poticanje održivog korištenja prirodnih dobara;
- poticanje održivih privrednih djelatnosti, odnosno održivog ekonomskog razvoja;
- poticanje istraživačkih, razvojnih studija, programa, projekata i drugih aktivnosti.

Predmet ovog Programa su planirana finansijska sredstva namijenjena za finansiranje projekata od značaja za zaštitu okoliša i poboljšanje uslova života na području Grada Zenica, a u okviru zakonski i podzakonski određenih nadležnosti jedinice lokalne samouprave.

Napominjemo da Grad Zenica nema saznanja koliko sredstava „zagađivač plaća“ će biti uplaćeno, kao i dinamiku uplata ostalih sredstava, što može biti ograničavajući faktor kod realizacije projekata. Zbog toga gore navedena sredstva predstavljaju projekciju sredstava koja će biti na raspolaganju u 2025. godini. Pokretanje projekata pratit će dinamiku uplata ovih sredstava.

**PROGRAM UTROŠKA SREDSTAVA IZ FONDA ZA EKOLOGIJU
ZA 2025. GODINU**

Tabela 1. Prenos projekata iz 2024. godine

R.br.	Projekat	Sredstva za realizaciju projekta u 2024. godini (KM)	Opis projekta	Napomena
1.	Projekti energetske efikasnosti koji nisu okončani u 2024. godini	232.240,32 KM	Završetak projekta koji nije okončan zbog vremenskih uslova i obima ugovorenih radova.	Radi se o preostalim radovima izrade termoizolacione fasade zgrade na adresi Vojvodića put 3, Bulevar Kulina bana 30 B, Dr Hasana Muminagića br.7, Sarajevska 77 A i B. Zamjena krovova na adresama Kranjčevićeva 8B, Crkvice 47 i Bistua Nuova 5A Očekivani datum završetak radova maj 2025. godine.
2.	Nabavka urbanog mobilijara	155.941,36 KM	Nabavka razne opreme koja će uticati na poboljšanje kvaliteta okoliša i svih njegovih elemenata. Te pružiti sadržaj koji će motivisati ljude na boravak u prirodi. Projekat uključuje nabavku teqball-a, stolova za šah, oglasne ploče, klupe i dr.	U 2024. godini je izvršeno plaćanje sljedećih privremenih situacija: •Izrada reklamnih panoa 27.565,20 sa PDV-om •Izrada šah igrališta , stolova za stolni tenis i elektroinstalacije 6.671,93 KM sa PDV-om •Nabavka klupa i žardinjera 71.281,41 KM sa PDV-om
3	Izgradnja proširenja sjedećih mjesta na škarpi na desnoj strani obale rijeke Bosne	70.770,37	Lokalitet predviđen za uređenje prostora se nalazi na desnoj strani obale rijeke Bosne, na lokalitetu poznatijem kao Turski park. Predviđena je intervencija na škarpi između asfaltirane pješačke staze uz rijeku Bosnu i popločane trim staze iznad škarpe.	Prema informaciji Nadzornog organa, od 03.10.2024. godine, završeno je 80% radova, i izvođač upoznat sa ugovornom kaznom.
UKUPNO:		496.441,06		

Tabela 2. Planirani projekti za 2025. godinu

R.br.	Projekat	Sredstva za realizaciju projekta u 2025. godini (KM)	Opis projekta	Napomena
1.	Povećanje komunalne higijene Grada Zenica usljed prekomjerne zagađenosti zraka	30.000,00	Dodatno pranje ulica zbog prekomjerne zagađenosti zraka. Projekat za cilj ima sprečavanje dodatnog zagađenja zraka usljed podizanja čestica prašine sa ulica.	-
2.	Plaćanje usluge navodnjavanja	100,00	U sklopu projekta izgradnje japanog vrta kod KT Radakovo	

	ukrasnog parka kod KT Radakovo		izgrađen je i sistem navodnjavanja. Usluga pružanja vode za navodnjavanje parka se plaća komunalnom preduzeću na mjesečnom nivou.	
3.	Unajmljivanje terena za postavljanje mjerne stanice Tetovo	1.500,00	Predmetna sredstva se odnose na uplatu za rentanje prostora za lociranje mjerne stanice Tetovo.	-
4.	Sufinansiranje projekata energetske efikasnosti	890.000,00	Javni poziv za sufinansiranje projekata poboljšanja energetske efikasnosti na stambenim zgradama (ugradnja termo-izolacione fasade minimalne debljine, zamjena krovova izrađenih od azbestnih ploča i zamjena slojeva ravnog krova) i Javni poziv za vlasnike individualnih stambenih objekata za sufinansiranje projekata poboljšanja energetske efikasnosti (ugradnja termo-izolacione fasade i nabavka i ugradnja toplotnih pumpi za hlađenje i grijanje)	Dodjela bespovratnih finansijskih sredstava u cilju sufinansiranja projekata sanacije zajedničkih dijelova zgrada u oblasti energetske efikasnosti, te sufinansiranja promjene izvora zagrijavanja i to u maksimalnom iznosu do 50% od ukupne investicije.
5.	Hortikulturno uređenje i sadnja sadnica	20.000,00	Uspostavljanjem zelene površine sa sadnicama, odnosno povećanjem broja biljnih kultura u urbanom naselju.	-
6.	Izrada strategije postepenog smanjenja korištenja uglja kao enegenta	20.000,00	Strategija će za zadatak imati analizu postojećeg stanja po pitanju kvaliteta zraka, te dati sistemske i dugoročne mjere za djelovanje u oblastima za koje je nadležna jedinica lokalne samouprave.	
7.	Javni poziv za sufinansiranje projekata neprofitnih organizacija u oblasti zaštite okoliša	50.000,00	Javni poziv za neprofitne organizacije za realizaciju projekata isključivo u oblasti zaštite okoliša.	-
8.	Nabavka i izgradnja pametnih autobuskih stajališta	32.000,00	Ovaj projekat podrazumijeva nabavku i ugradnju autobuskog stajališta sa solarnim panelima, USB i bežičnim punjačima, nadzornom kamerom, senzorima temperature i pritiska, zvučnicima i LED displejima za prikaz važnih informacija i redova vožnje, kao i pruža uslugu besplatnog wi-fi interneta.	Projekat prema dodijeljenim sredstvima u toku 2023. godine u iznosu od 48.000, 00 KM sufinansira Fond za zaštitu okoliša FBiH.
10.	Izrada ekspertize sanacije požarišta Crkvičko brdo	20.000,00	Izrada ekspertize će imati zadatak osigurati navedeni lokalitet od akcidentnih situacija, te predstaviti mjere dalje sanacije endogenog požara .	

12.	Rekonstrukcija i izgradnja trim staza, rekreacionih zona i dr.	220.000,00	Izrada trim staza u urbanom dijelu grada i fomiranje rekreacionih zona s ciljem smanjenju temperature urbanog toplotnog otoka, pružanja više mogućnosti boravka u zoni zelenila, gdje je umanjen uticaj gradske prašine, zagađenog zraka i buke, što na kraju doprinosi poboljšanju zdravlja.	Projekat podrazumijeva rekonstrukciju i izgradnju rekreacionih zona i trim staza na više lokaliteta.
13.	Nabavka urbanog mobilijara	300.000,00	Nabavka razne opreme koja će uticati na poboljšanje kvaliteta okoliša i svih njegovih elemenata. Te pružiti sadržaj koji će motivisati ljude na boravak u prirodi. Projekat uključuje nabavku teqball-a, stolova za šah, oglasne ploče, klupe i dr.	Izvođači radova su uvedeni u posao dana 29.12.2023. godine i 05.01.2024. godine uvedeni u posao. Realizacija u 2025. godni.
14.	Izgradnja proširenja sjedećih mjesta na škarpi na desnoj strani obale rijeke Bosne	80.000	Lokalitet predviđen za uređenje prostora se nalazi na desnoj strani obale rijeke Bosne, na lokalitetu poznatijem kao Turski park. Predviđena je intervencija na škarpi između asfaltirane pješačke staze uz rijeku Bosnu i popločane trim staze iznad škarpe.	Prema informaciji Nadzornog organa, od 03.10.2024. godine, završeno je 80% radova, i izvođač upoznat sa ugovornom kaznom.
13.	Zipline na lokalitetu Smetovi	150.000,00	Zipline će predstavljati dio šireg cjelovitog rješenja turističkog uređenja područja Smetovi na kojem se osim predmetnog „zipline“, planiraju razviti i određene turističke atrakcije.	Izgradnju „zipline“ konstrukcije definišu odlazna i zaustavna platforma te (eventualno) potporni stub kojim se koriguje srednji pad čeličnog užeta da bi se omogućio optimalan adrenalinski doživljaj.
14.	Vanjsko uređenje šetnice „Dijagonala“ na lokalitetu Kamberovića polja	200.000,00	Lokacija predviđen za adaptaciju postojeće dijagonale nalazi se na lokalitetu gradskog parka Kamberovića polje, na potezu od mosta Kamberovića polje do spoja dijagonale na ulicu Aleja šehida. Površina obuhvata iznosi cca 1.300,00 m².	Projekat se sastoji od uređenja glavne šetnice i sporedne šetnice sa druge strane "džepova" za sjedenje pozicioniranih sa obe šetnice, sa pogledima ka Lipama i zelenilu, drvoreda Lipa (koji je dobio svoje centralno značenje), te nove rasvjete koja bi upotpunila postojeću, kao i novo zelenilo po šarpama oko "džepova
UKUPNO:		2.013.600,00		-

ŠEFICA SEKTORA

Imširović Jakuta, dipl.inž.maš.